

Lutki

za kubłarki a kubłarjow

2020 | 2

Jumbo, Wimbo a Kroko

Maťa spēwohra za pěstowarske džěči

tekst, melodia a režija: Jandytar Hajnk-Förster

material: stare płašće, kłobuki, kostimy
za elefanta, wopičku a krokodila

refr. D A D G ^{1.}A ^{2.}A D

La la la la la la la, la la la la la la la, la la la

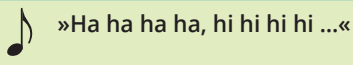

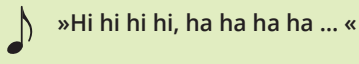
D A D A D

1. Ho ho ho ho, ha ha ha ha, Jum - bo mje wšě wo - ła - ja.
2. Ha ha ha ha, hi hi hi hi, Wim - bo sym, naj - spē - šni - ši.
3. Hi hi hi hi, ha ha ha ha, sym waš Kro - ko, haj - sa - sa!

D A D A D

Štó da tam-le tak - le swjeći? W pralě - su sym ja najwjetši! Naj-wjet - ši!
Wa-še swjedženje su rja-ne, haj tam hrymzam rad' ba-na-ny. Wěr - će mi!
Ry-by že - ru wšědnje ra-dy. Na-ma-kam je předku, za-dy: ry - bi - čki.

<i>Džěči sedža na zemi w kole a zanjesu dwójce zawodny tekst. Při tym dumpaja w rytmusu teksta z rukomaj wo zemju:</i>	Rum ta ta ta – rum bum bu! Dyrdomdej we pralěsu.
<i>Džěči zaspěwaja refren (hlej noty):</i>	»La la la la ... «
<i>Na to zaspěwa elefant Jumbo so z čežkimi krokami bližo 1. štučku (hlej noty):</i>	»Ho ho ho ho, ha ha ha ha ...«
<i>Džěči witaja elefanta, rěčo:</i>	Elefanto, hober luby, zatrub prošu raz do trubny! Pój ty k nam na swjedžen tu a swjeć z nami w pralěsu!
<i>Elefant Jumbo zadrubi, zanjese slědowace hrónčko a sydnye so do koła:</i>	Ho ho ho, ha ha ha, motam so k wam do koła!
<i>Džěči wočakuja dalše zwěrjo z pralěsa. Zanjesu zaso dwójce zawodny tekst, při tym wo zemju dumpajo:</i>	Rum ta ta ta – rum bum bu! Dyrdomdej we pralěsu.
<i>Džěči zaspěwaja refren (hlej noty):</i>	»La la la la ...«

<i>Wopička Wimbo so skakajo bliži a zaspěwa 2. štučku (hlej noty):</i>	
<i>Džěci witaja wopičku, rěčo:</i>	Wimbo, Wimbo, luby sy. Wutrobnje će witamy! Pój ty k nam na swjedžeń tu a swjeć z nami w pralěsu!
<i>Wopička Wimbo zanjese slědowace hrónčko a sydnje so do koła:</i>	Ha ha ha, hi hi hi, přińdu k wam, to wěrcé mi!
<i>Džěci wočakuja dalše zwěrjo z pralěsa. Zanjesu zaso dwójce zawodny tekst, při tym wo zemju dumpajo:</i>	<u>Rum</u> ta ta ta - <u>rum</u> bum bu! <u>Dyrdomdej</u> we <u>pralěsu</u> .
<i>Džěci zaspěwaja refren (hlej noty):</i>	
<i>Krokodil Kroko přičampa a zaspěwa 3. štučku (hlej noty):</i>	
<i>Džěci witaja krokodila, rěčo:</i>	Kroko, witaj k nam, naš luby. Schowaj swoje wótre zuby! Pój ty k nam na swjedžeń tu a swjeć z nami w pralěsu!
<i>Krokodil Kroko zanjese slědowace hrónčko a sydnje so do koła:</i>	Ha ha ha, hi hi hi, přińdu k wam, to wěrcé mi!
<i>Džěci zanjesu zaso dwójce zawodny tekst, při tym wo zemju dumpajo:</i>	<u>Rum</u> ta ta ta - <u>rum</u> bum bu! <u>Dyrdomdej</u> we <u>pralěsu</u> .
<i>Džěci stanu a zanjesu slědowace hrónčko. Při tym běža wotpowědnje rytmusej teksta w kole:</i>	Pralěsne přećelstwo, kajke to wjeselo! Přećel wita přećela, wjesoła smy bobrija. Ow, to je rjenje, rjenje kaž ženje.
<i>Jedne džěčo zawoła:</i>	Pójće, pójće, prošu was, domoj, domoj, ćehnımy zas!
<i>Džěci woteńdu a kiwajo rěča wjacekróć:</i>	<u>Rum</u> ta ta ta, <u>rum</u> ta ta! Ćehnımy ze pralěsa!

Wopički w dżunglu

Pohibowanska
hra

baseń	namjety za pohiby
<p>Wšě wopički rad cychnuja – što cyły džen drje woraja?</p> <p>So drapaja tak na hłowje, na chribjeće a při ritce. Na brjuše ležo abo znak – haj, wopički to činja tak!</p>	<p>– kaž wopički so pohibować, na př. běhajo so doprědka schilić a ruce w powětrje »běhać« dać</p> <p>– prašacu gestu (ruce doprědka rozpřestrěć a dlónje horje) a mimiku</p> <p>– so na hłowje drapać – so na chribjeće a při ritce drapać – so na brjuch lehnýć, potom na chribjet – zaskočić a ruce a noze rozpřestrěć</p>
<p>Wšě wopički rad cychnuja – što cyły džen drje woraja?</p> <p>Kaž cybnjene so hibaja, wot štoma k štomej skakaja.</p> <p>Přec horje, dele, cak, cak, cak – haj, wopički to činja tak!</p>	<p>– kaž wopički so pohibować – prašacu gestu a mimiku</p> <p>– cyłe čěło třasć – nalěwo a naprawo skočić, při tym so »štoma džeržeć«</p> <p>– na stólc abo ławku horje a dele zalězć (abo napodobnić) – zaskočić a ruce a noze rozpřestrěć</p>
<p>Wšě wopički rad cychnuja – što cyły džen drje woraja?</p> <p>Pod rukami so łoskotać a při tym wótře chichotać, sej brjuški při tym džeržeć wšak – haj, wopički to činja tak!</p>	<p>– kaž wopički so pohibować – prašacu gestu a mimiku</p> <p>– pod rukami so łoskotać – chichotać – sej brjuški džeržeć – zaskočić a ruce a noze rozpřestrěć</p>
<p>Wšě wopički rad cychnuja – što cyły džen drje woraja?</p> <p>Nó, rjeja, škrěča, bjakaja, to wopiča je keklija. Bananu – ham – a worjeh – knak – haj, wopički to činja tak!</p>	<p>– kaž wopički so pohibować – prašacu gestu a mimiku</p> <p>– při kóždym werbje tróšku wótřišo wołać – do fiktivneje banany kusnýć a worjeh stłóčić – zaskočić a ruce a noze rozpřestrěć</p>

Wšě wopički rad cychnuja –
što cyły dzeń drje woraja?

We nosu peple pytaja.
Sej wuši z porstom wurjedža.
To spěšnje sčini pokaz'wak –
haj, wopički to činja tak!

– kaž wopički so pohibować
– prašacu gestu a mimiku

– peplowanje napodobnić
– rjedženje wuši napodobnić
– pokazowak wjacekróć zhibować
– zaskočić a ruce a noze rozpřestrěć

Wšě wopički rad cychnuja –
što cyły dzeń drje woraja?

Za pchami wšědnje pytaja,
sej swěru kožuch česaja.
Tak trěbny njej' nic lak, nic frak –
haj, wopički to činja tak!

– kaž wopički so pohibować
– prašacu gestu a mimiku

– sej mjez sobu pchi pytać
– sej čěło z porstami česaja
– z hłowu třasć
– zaskočić a ruce a noze rozpřestrěć

Wšě wopički rad cychnuja –
što cyły dzeń drje woraja?

Tež wone jónu sprócne su
a mučne potom zywaju.
Nětk łóžko je jim prawy blak, –
haj, wopički to činja tak!

– kaž wopički so pohibować
– prašacu gestu a mimiku

– mučne ruce wisać dać
– zywać
– ruce styknyć, k licu položiť a hłowu křiwje
džeržeć
– zaskočić a ruce a noze rozpřestrěć

Pohiby zwěrjatow

material: 10–15 wobrazow zwěrjatow, na př. z »Memohry cysakow«, »Meine sorbische Sprachtruhe«, »Witko wě wšitko« abo »Wuknjemy serbsce 1 – wobrazowe karty za šulerja«.

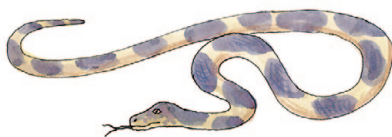
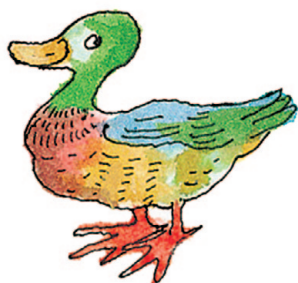
hra

Wupołožće wobrazy zwěrjatow z widźomnym bokom na zemju. Jedne džěčo ma sej nětko sćicha jedne z tutych zwěrjatow wupytać a je jenož z pohibami, t. r. bjez zwukow, tamnym předstajić. Tamne džěči maja wuhódać, wo kotre zwěrjo so jedna. Džěčo, kotrež je jako prěnje zwěrjo prawje pomjenowało, smě sej wotpowědny wobraz wzać, je hišće raz pomjenować a ewentualnje hišće rjec, na čim je zwěrjo spóznało. Potom přichodne džěčo zwěrjo předstaji. Džěčo, kotrež je na kóncu hry najwjace wobrazow nahromadžiło, je dobyło.

zwěrjo	pohib
bačon, honač	kroči
ćuleń	placa
elefant	tepta
girafa	šiju načahuje
had/waka	so wije
kačka, huso, šwinc	čampa
kokoš	dypa
kóčka, tiger, rys, fenek	skradžu chodži, so liza, šlapa mloko
kóń, cebra, antilopa	galopěruje
knot, dźiwje swinjo	hrjeba, knoči, rypa (wühlen, stochern)
liška, hyena	łaka
mjetelčka	lěta, zlětuje, pjerchota
myška, jěž	drypota (trippeln)
psyk/pos	běha, na kosći kusa
ryba	płuwa
šlink	łazy
wjewjerčka, wopička	krosnuje, skaka, hrymza
wowca	žerje, mlěje
žaba, zajac, sorna	skaka
žurk	hrymza, mumli, chmuta

Nimale wšitke naličene zwěrjata namakaće na kartkach z »Memohry cacakow« a »Meine sorbische Sprachtruhe«, wudate wot Rěčneho centruma WITAJ. Tu dodamy hišće někotre wobrazki zwěrjatow. Hdyž sej tute při kopěrowanju na 125 % powjetšiće, maće prawu wulkosć.

Domoj chcedža

material: telko rynkow, kelkož džěci

hra

Rynki leža w rumje rozdźelene. To su »chěžki« za džěci. Kubłarka přednjese baseń a džěci so wotpowědnje pohibuja, bjez toho zo so rynkow dótknu.

Pola »spěšnje běža do chěže« pyta sej kóžde džěco rynku.

Hra móže so tež jako wurisanje zahrać z jednej rynku mjenje hač je džěci.

Baseń kónči potom pola »spěšnje běža do chěže«.

<i>Džěci du džens do lěsa,</i>	<i>po rumje běhać</i>
<i>wjesele tam rejuja!</i>	<i>rejować (skakać, čampać ...)</i>
<i>Naraz słyša hrimanje,</i>	<i>sej wuši zadđeržeć</i>
<i>spěšnje běža do chěže.</i>	<i>so do jedneje rynku stupić</i>
<i>Móličke kaž lutki su,</i>	<i>do čapawki hić</i>
<i>potom wulke narostu.</i>	<i>stanyć a ruce horje wupřestrěć</i>
<i>Nětk du zaso do lěsa,</i>	<i>z rynku skočić</i>
<i>wjesele tam rejuja.</i>	<i>rejować (skakać, čampać ...)</i>

warianta pohibow:

město »rejuja« zasadžeja so druhe pohiby: *dundaja/čerchaja/krosnuja/stupaja*

warianta zwěřejěch pohibow:

město »džěci« zasadžeja so zwěrjata a město »rejuja« pohiby wotpowědnego zwěřejća: *žaby skakaja/kački čampaja/elefanty teptaja/ptački lětaja/ryby płuwaja/konje kolsaja*

po Gundže Heyderowej